บทที่ ๕

ความมุ่งหวังของประชาชนในชนบทเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของบุตรหลาน

ในบทก่อนได้ทำการศึกษาวิเคราะห์ถึงโครงสร้างการสื่อสาร ที่เป็นเครือข่ายการแพร่กระจายข่าวสาร เรื่องนิสิตทุนจุฬาฯ - ชนบท รุ่นที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๒๖ ทำให้ทราบถึงรูปแบบของเครือข่าย และพฤติกรรมการสื่อสารของบุคคลในเครือข่าย เกี่ยวกับการถ่ายทอดข่าวสาร ดังนั้น ในบทนี้จึงมีจุดมุ่งหมายที่ต่อเนื่องกัน โดยจะทำการศึกษาถึงผลจากการติดต่อสื่อสารของบุคคล หรือผลสะท้อนของเครือข่ายที่มีต่อสมาชิก ซึ่งจะทำให้สมาชิกเกิดความมุ่งหวังเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของบุตรหลาน ในด้านการศึกษา อาชีพ และมาตรฐานความเป็นอยู่

จากจุดมุ่งหมายดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้ตั้งสมมติฐานไว้ว่า "การแพร่กระจายข่าวสารภายในเครือข่ายทำให้ผู้ได้รับข่าวสาร เกิดความมุ่งหวังเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของบุตรหลานในระดับต่างกัน"

สำหรับในการวิเคราะห์และทดสอบสมมติฐานในเรื่องความมุ่งหวังของผู้รับข่าวสารว่า ผู้รับข่าวสารจะมีความมุ่งหวังเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของบุตรหลานแตกต่างกันหรือไม่นั้น "สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม" ในที่นี้ได้ทำการศึกษาถึงตัวแปร ๓ ตัวคือ การศึกษา อาชีพ และมาตรฐานความเป็นอยู่

ในเรื่องระดับความมุ่งหวังของประชาชนในชนบทนั้น ได้มีงานวิจัยของ นภดล คุ้มประวัติ[1] พบว่า การศึกษาของบิดามารดามีความสัมพันธ์กับความมุ่งหวังต่อการศึกษาของบุตรเป็นอย่างมาก คือผู้ที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าประถมปีที่ ๔ หรือไม่ได้รับการศึกษา ต้องการให้บุตรเรียนหนังสือในระดับต่ำเพียงประถมศึกษา ส่วนผู้ที่มีระดับการศึกษาตั้งแต่ประถมปีที่ ๔ ขึ้นไป ส่วนใหญ่มีความ

---

[1] นภดล คุ้มประวัติ, "ความมุ่งหวังของบิดามารดาในเขตชนบทไทยเกี่ยวกับการศึกษาของบุตร" หน้า ๕๐.

ต้องการให้บุตรหลานได้รับการศึกษาสูงหรือระดับมัธยมศึกษาขึ้นไปทั้งสิ้น และจากการวิจัยของผกาทิพย์ กระหม่อมทอง [1] พบว่า ระดับการศึกษาของบิดามีอิทธิพลต่อความมุ่งหวังเกี่ยวกับการศึกษาของบุตรเช่นเดียวกัน จากผลงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยจึงต้องการทราบต่อไปอีกว่าถ้าหากได้นำตัวแปรเครือข่ายการสื่อสารในรูปของความสัมพันธ์ทางการสื่อสารระหว่างบุคคลเข้ามาเกี่ยวข้องด้วยแล้ว จะทำให้ผู้รับข่าวสารเรื่องนิสิตทุนจุฬาฯ - ชนบท ที่มีการศึกษาในระดับต่าง ๆ มีความมุ่งหวังต่อการศึกษาของบุตรหลานแตกต่างไปจากเดิมหรือไม่

ในทำนองเดียวกันก็จะได้ศึกษาถึงตัวแปรด้านอาชีพ และรายได้ของผู้รับข่าวสารด้วยว่าผู้รับข่าวสารที่มีอาชีพ และรายได้ต่างกันนั้น จะมีความมุ่งหวังต่ออาชีพ และมาตรฐานความเป็นอยู่ของบุตรหลานในระดับที่แตกต่างกันด้วยหรือไม่

การวัดระดับความมุ่งหวังทั้งทางด้านการศึกษา อาชีพ และมาตรฐานความเป็นอยู่จะเริ่มต้นด้วยการนับค่าคะแนนหาอัตราส่วนร้อยละ ค่าเฉลี่ย และทดสอบสมมติฐานด้วยการใช้สถิติโดยการหาค่าไคสแควร์ (chi - square : x^2) เพื่อดูความสัมพันธ์ของตัวแปรว่าความมุ่งหวังของบุคคลจะขึ้นอยู่กับระดับการศึกษา อาชีพ และมาตรฐานความเป็นอยู่หรือไม่

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ ๒ ครั้งคือ แยกวิเคราะห์เป็นรายกลุ่ม และวิเคราะห์โดยการรวมกลุ่ม ทั้ง ๕ กลุ่ม เพื่อให้เห็นความแตกต่างในการวิเคราะห์ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างที่มีขนาดต่างกัน แม้ว่าจะวิเคราะห์โดยการรวมกลุ่มก็จะไม่ทำให้เกิดความอคติแต่ประการใด เพราะเป็นการศึกษาถึงความมุ่งหวังของผู้ที่ได้รับข่าวสารในเรื่องเดียวกัน ซึ่งเป็นเรื่องที่สืบเนื่องมาจากการให้ทุนการศึกษา

<u>ความมุ่งหวังของผู้รับข่าวสารที่มีต่อการศึกษาของบุตรหลาน</u>

ในการศึกษาเรื่องความมุ่งหวังทางการศึกษา ผู้วิจัยได้จัดกลุ่มผู้รับข่าวสารในแต่ละกลุ่มออกเป็น ๕ ระดับ คือ การศึกษาต่ำกว่าประถมศึกษาปีที่สี่ ประถมศึกษา มัธยมศึกษา อาชีวศึกษา และอุดมศึกษา โดยแบ่งแยกความมุ่งหวังออกเป็น ๓ ระดับ คือ ความมุ่งหวังสูง ปานกลาง และต่ำ

---

[1] ผกาทิพย์ กระหม่อมทอง, "การศึกษาเปรียบเทียบความมุ่งหวังของบิดาเกี่ยวกับการศึกษาของบุตรในเขตเมืองและชนบทของประเทศไทย" หน้า ๑๑๐.

ผลจากการวิเคราะห์ความมุ่งหวังของผู้รับข่าวสารที่มีต่อการศึกษาของบุตรหลาน ซึ่งแยกวิเคราะห์รายกลุ่มพบว่า ทุกกลุ่มผู้รับข่าวสารที่มีระดับการศึกษาต่างกันจะมีความมุ่งหวังต่อการศึกษาของบุตรหลานไม่แตกต่างกัน ดังตารางที่ ๑๒

ตารางที่ ๑๒ จำนวนผู้รับข่าวสารที่มีความมุ่งหวังทางด้านการศึกษาของบุตรหลาน จำแนกตามระดับชั้นการศึกษา

กลุ่มที่ ๑

ระดับการศึกษา	ความมุ่งหวัง		
	สูง %	ปานกลาง %	ต่ำ %
ต่ำกว่า ป.๔	๓.๖ (๑)	๓.๖ (๑)	๐.๐ (๑)
ประถมศึกษา	๔๖.๓ (๑๓)	๒๑.๔ (๖)	๐.๐ (๐)
มัธยมศึกษา	๑๗.๙ (๕)	๐.๐ (๐)	๐.๐ (๐)
อาชีวศึกษา	๓.๖ (๑)	๐.๐ (๐)	๐.๐ (๐)
อุดมศึกษา	๓.๖ (๑)	๐.๐ (๐)	๐.๐ (๐)
รวม	๗๕.๐ (N = 21)	๒๕.๐ (N = 7)	๐.๐ (N = 1)

X^2 = ๓.๔ df = ๘ ที่ระดับนัยสำคัญ .๐๕

ตารางที่ ๑๓ จำนวนผู้รับข่าวสารที่มีความมุ่งหวังทางด้านการศึกษาของบุตรหลาน จำแนกตามระดับการศึกษา

กลุ่มที่ ๒

ระดับการศึกษา	ความมุ่งหวัง		
	สูง %	ปานกลาง %	ต่ำ %
ต่ำกว่า ป.๔	๓.๙ (๑)	๑๑.๕ (๓)	๑๕.๔ (๔)
ประถมศึกษา	๗.๗ (๒)	๓๔.๖ (๙)	๑๑.๕ (๓)
มัธยมศึกษา	๓.๙ (๑)	๗.๗ (๒)	๐.๐ (๐)
อาชีวศึกษา	๐.๐ (๐)	๓.๙ (๐)	๐.๐ (๐)
อุดมศึกษา	๐.๐ (๐)	๐.๐ (๐)	๐.๐ (๐)
รวม	๑๕.๔ (N = 4)	๕๗.๗ (N = 15)	๒๙.๙ (N = 7)

X^2 = ๔.๗ df = ๘ ที่ระดับนัยสำคัญที่ .๐๕

ตารางที่ ๑๔ จำนวนผู้รับข่าวสารที่มีความมุ่งหวังทางด้านการศึกษาของบุตรหลาน จำแนกตามระดับขั้นการศึกษา

กลุ่มที่ ๓

ระดับการศึกษา	ความมุ่งหวัง		
	สูง %	ปานกลาง %	ต่ำ %
ต่ำกว่า ป.๔	๓.๕ (๑)	๖.๙ (๒)	๖.๙ (๒)
ประถมศึกษา	๑๓.๘ (๔)	๔๑.๔ (๑๒)	๑๐.๓ (๓)
มัธยมศึกษา	๑๐.๓ (๓)	๖.๙ (๒)	๐.๐ (๐)
อาชีวศึกษา	๐.๐ (๐)	๐.๐ (๐)	๐.๐ (๐)
อุดมศึกษา	๐.๐ (๐)	๐.๐ (๐)	๐.๐ (๐)
รวม	๒๗.๖ (N = 8)	๕๕.๒ (N = 16)	๑๗.๒ (N = 5)

X^2 = ๕.๓ df = ๘ ที่ระดับนัยสำคัญ .๐๕

ตารางที่ ๑๕ จำนวนผู้รับข่าวสารที่มีความมุ่งหวังทางด้านการศึกษาของบุตรหลาน จำแนกตามระดับชั้นการศึกษา

กลุ่มที่ ๔

ระดับการศึกษา	ความมุ่งหวัง		
	สูง %	ปานกลาง %	ต่ำ %
ต่ำกว่า ป.๔	๓.๓ (๑)	๐.๐ (๐)	๐.๐ (๐)
ประถมศึกษา	๗๐.๐ (๒๑)	๑๖.๗ (๕)	๐.๐ (๐)
มัธยมศึกษา	๐.๐ (๐)	๓.๓ (๑)	๐.๐ (๐)
อาชีวศึกษา	๐.๐ (๐)	๐.๐ (๐)	๐.๐ (๐)
อุดมศึกษา	๖.๗ (๒)	๐.๐ (๐)	๐.๐ (๐)
รวม	๘๐.๐ (N = 24)	๒๐.๐ (N = 6)	๐.๐ (N = 0)

X^2 = ๔.๘ df = ๘ ที่ระดับนัยสำคัญ .๐๕

ตารางที่ ๑๖ จำนวนผู้รับข่าวสารที่มีความมุ่งหวังทางด้านการศึกษาของบุตรหลาน จำแนกตามระดับชั้นการศึกษา

กลุ่มที่ ๕

ระดับการศึกษา	ความมุ่งหวัง		
	สูง %	ปานกลาง %	ต่ำ %
ต่ำกว่า ป.๔	๓.๗ (๑)	๗.๔ (๒)	๓.๗ (๑)
ประถมศึกษา	๓๓.๓ (๙)	๒๒.๒ (๖)	๗.๔ (๒)
มัธยมศึกษา	๓.๗ (๑)	๑๔.๘ (๔)	๐.๐ (๐)
อาชีวศึกษา	๓.๗ (๑)	๐.๐ (๐)	๐.๐ (๐)
อุดมศึกษา	๐.๐ (๐)	๐.๐ (๐)	๐.๐ (๐)
รวม	๔๔.๔ (N = 12)	๔๔.๔ (N = 12)	๑๑.๑ (N = 3)

X^2 = ๕.๖ df = ๘ ที่ระดับนัยสำคัญ .๐๕

จากตารางที่ ๑๒-๑๖ เป็นการแสดงจำนวนของผู้รับข่าวสารในแต่ละกลุ่ม โดยแยกตามระดับการศึกษาของผู้รับข่าวสารซึ่งมีจำนวนดังนี้คือ กลุ่มที่ ๑ ๒๘ คน กลุ่มที่ ๒ ๒๖ คน กลุ่มที่ ๓ ๒๙ คน กลุ่มที่ ๔ ๓๐ คน และกลุ่มที่ ๕ ๒๗ คน เมื่อนำมาเปรียบเทียบหาความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษาของผู้รับข่าวสาร กับความมุ่งหวังเกี่ยวกับการศึกษาของบุตรหลาน โดยการหาค่าไคสแควร์ X^2 ในแต่ละกลุ่มจะได้เท่ากับ ๓.๔๓ , ๔.๖๘ , ๕.๓๒ ๔.๗๕ และ ๕.๔๖ ตามลำดับ เมื่อนำค่าไคสแควร์ที่คำนวณได้ไปเปรียบเทียบกับไคสแควร์ใน

ตารางสถิติ โดยมีชั้นแห่งความอิสระ (degree of freedom) เท่ากับ ๘ (df = ๘) ที่ระดับนัยสำคัญ .๐๕ ปรากฏว่าค่าไคสแควร์ที่ได้จากการคำนวณน้อยกว่าค่าในตารางทั้ง ๕ กลุ่ม แสดงว่า ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรระดับการศึกษาของผู้รับข่าวสาร และตัวแปรความมุ่งหวังเกี่ยวกับการศึกษาของบุตรหลานไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .๐๕ จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

แต่เมื่อวิเคราะห์โดยการรวมกลุ่มตัวอย่างเข้าด้วยกันทั้งหมด พบว่า ผู้รับข่าวสารที่มีระดับการศึกษาต่างกัน จะมีความมุ่งหวังต่อการศึกษาของบุตรหลานแตกต่างกัน ดังตารางที่ ๑๗

ตารางที่ ๑๗ จำนวนผู้รับข่าวสารที่มีความมุ่งหวังทางด้านการศึกษาของบุตรหลาน จำแนกตามระดับชั้นการศึกษา

ระดับการศึกษา	ความมุ่งหวัง		
	สูง %	ปานกลาง %	ต่ำ %
ต่ำกว่า ป.๔	๓.๖ (๕)	๕.๗ (๘)	๕.๐ (๗)
ประถมศึกษา	๓๕.๐ (๔๙)	๒๗.๑ (๓๘)	๕.๘ (๘)
มัธยมศึกษา	๗.๑ (๑๐)	๖.๔ (๙)	๐.๑ (๐)
อาชีวศึกษา	๑.๔ (๒)	๐.๗ (๑)	๐.๐ (๐)
อุดมศึกษา	๒.๑ (๓)	๐.๐ (๐)	๐.๐ (๐)
รวม	๔๙.๓ (N = 69)	๔๐.๐ (N = 56)	๑๐.๗ (N = 15)

X^2 = ๒๐.๐ df = ๘ * ที่ระดับนัยสำคัญ .๐๕

จากตารางที่ ๑๗ เป็นการแสดง จำนวนตัวอย่างที่ศึกษาทั้งหมดของทุกกลุ่ม ซึ่งมีจำนวน ๑๔๐ คน โดยแยกตามระดับการศึกษา เมื่อนำมา เปรียบ เทียบหาความสัมพันธ์กับความมุ่งหวังที่มีต่อการศึกษาของบุตรหลาน จะได้ค่าไคสแควร์ เท่ากับ ๒๐.๐ โดยมีชั้นแห่งความอิสระ เท่ากับ ๘ ที่ระดับนัยสำคัญ .๐๕ ปรากฏว่าไคสแควร์ ที่ได้จากการคำนวณมากกว่าค่าที่ได้ในตารางสถิติ แสดงว่า ตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .๐๕ เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ สรุปได้ว่า ผู้รับข่าวสารที่มีระดับการศึกษาต่างกัน จะมีความมุ่งหวังต่อการศึกษาของบุตรหลานต่างกัน

ความมุ่งหวังของผู้รับข่าวสารที่มีต่ออาชีพของบุตรหลาน

ความมุ่งหวังด้านอาชีพ ได้แบ่งแยกอาชีพของผู้รับข่าวสาร เป็น ๔ ประ เภทคือ ไม่ได้ทำงาน เกษตรกรและรับจ้าง ค้าขาย และรับราชการ พิจารณาว่าผู้รับข่าวสารซึ่งมีอาชีพแตกต่างกัน จะมีความมุ่งหวัง เกี่ยวกับอาชีพของบุตรหลานในระดับใด โดยแบ่งความมุ่งหวัง เป็น ๓ ระดับคือ มีความมุ่งหวังสูง ปานกลาง และต่ำ

ผลจากการวิเคราะห์ความมุ่งหวังของผู้รับข่าวสารที่มีต่ออาชีพของบุตรหลาน ซึ่งแยกวิเคราะห์รายกลุ่ม พบว่า ผู้รับข่าวสารที่มีอาชีพต่างกัน จะมีความมุ่งหวังต่ออาชีพของบุตรหลานไม่แตกต่างกัน ดังตารางที่ ๑๘-๒๒

ตารางที่ ๑๘ จำนวนผู้รับข่าวสารที่มีความมุ่งหวังทางด้านอาชีพของบุตรหลาน จำแนกตามอาชีพ

กลุ่มที่ ๑

ระดับการศึกษา	ความมุ่งหวัง		
	สูง %	ปานกลาง %	ต่ำ %
ไม่ได้ทำงาน	๑๗.๔ (๕)	๑๐.๗ (๓)	๐.๐ (๐)
เกษตรกรและรับจ้าง	๑๔.๓ (๔)	๑๔.๓ (๔)	๓.๖ (๑)
ค้าขาย	๒๕.๐ (๗)	๗.๑ (๒)	๐.๐ (๐)
รับราชการ	๗.๑ (๒)	๐.๐ (๐)	๐.๐ (๐)
รวม	๖๔.๓ (N = 18)	๓๒.๑ (N = 9)	๓.๖ (N = 1)

X^2 = ๔.๗ df = ๖ ที่ระดับนัยสำคัญ .๐๕

ตารางที่ ๑๙ จำนวนผู้รับข่าวสารที่มีความมุ่งหวังทางด้านอาชีพของบุตรหลาน จำแนกตามอาชีพ

กลุ่มที่ ๒

อาชีพ	ความมุ่งหวัง		
	สูง %	ปานกลาง %	ต่ำ %
ไม่ได้ทำงาน	๐.๐ (๐)	๐.๐ (๐)	๐.๐ (๐)
เกษตรกรและรับจ้าง	๒๖.๙ (๗)	๑๙.๒ (๕)	๓๐.๘ (๘)
ค้าขาย	๑๑.๕ (๓)	๓.๙ (.)	๐.๐ (๐)
รับราชการ	๓.๙ (๑)	๓.๙ (๑)	๐.๐ (๐)
รวม	๔๒.๓ (N = 11)	๒๖.๙ (N = 7)	๓๐.๘ (N = 8)

X^2 = ๔.๑ df = ๖ ที่ระดับนัยสำคัญ .๐๕

ตารางที่ ๒๐ จำนวนผู้รับข่าวสารที่มีความมุ่งหวังทางด้านอาชีพของบุตรหลาน จำแนกตามอาชีพ

กลุ่มที่ ๓

อาชีพ	ความมุ่งหวัง		
	สูง %	ปานกลาง %	ต่ำ %
ไม่ได้ทำงาน	๐.๐ (๐)	๐.๐ (๐)	๐.๐ (๐)
เกษตรกรและรับจ้าง	๖๕.๕ (๑๙)	๑๐.๓ (๓)	๑๓.๘ (๔)
ค้าขาย	๐.๐ (๐)	๖.๙ (๒)	๐.๐ (๐)
รับราชการ	๓.๖ (๑)	๐.๐ (๐)	๐.๐ (๐)
รวม	๖๙.๐ (N = 20)	๑๗.๐ (N = 5)	๑๓.๘ (N = 4)

X^2 = ๑๐.๗ df = ๖ ที่ระดับนัยสำคัญ .๐๕

ตารางที่ ๒๑ จำนวนผู้รับข่าวสารที่มีความมุ่งหวังทางด้านอาชีพของบุตรหลาน จำแนกตามอาชีพ

กลุ่มที่ ๔

อาชีพ	ความมุ่งหวัง		
	สูง %	ปานกลาง %	ต่ำ %
ไม่ได้ทำงาน	๓.๓ (๑)	๐.๐ (๐)	๐.๐ (๐)
เกษตรกรและรับจ้าง	๖๖.๗ (๒๐)	๑๖.๗ (๕)	๐.๐ (๐)
ค้าขาย	๑๐.๐ (๓)	๐.๐ (๐)	๐.๐ (๐)
รับราชการ	๓.๓ (๑)	๐.๐ (๐)	๐.๐ (๐)
รวม	๘๓.๓ (N =25)	๑๖.๗ (N = 5)	๐.๐ (N = 0)

X^2 = ๑.๒ df = ๖ ที่ระดับนัยสำคัญ .๐๕

ตารางที่ ๒๒ จำนวนผู้รับข่าวสารที่มีความมุ่งหวังทางด้านอาชีพของบุตรหลาน จำแนกตามอาชีพ

กลุ่มที่ ๕

อาชีพ	ความมุ่งหวัง		
	สูง %	ปานกลาง %	ต่ำ %
ไม่ได้ทำงาน	๓.๗ (๑)	๐.๐ (๐)	๐.๐ (๐)
เกษตรกรและรับจ้าง	๕๑.๙ (๑๔)	๒๒.๒ (๖)	๑๘.๕ (๕)
ค้าขาย	๐.๐ (๐)	๓.๗ (๑)	๐.๐ (๐)
รับราชการ	๐.๐ (๐)	๐.๐ (๐)	๐.๐ (๐)
รวม	๕๕.๖ (N = 15)	๒๖.๐ (N = 7)	๑๘.๕ (N = 5)

X^2 = ๓.๗ df = ๖ ที่ระดับนัยสำคัญ .๐๕

จากตารางที่ ๒๓ เป็นการแสดงจำนวนของผู้รับข่าวสาร โดยแยกตามอาชีพ และ เมื่อนำมา เปรียบ เทียบหาความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพของผู้รับข่าวสาร กับความมุ่งหวังที่มีต่ออาชีพของบุตรหลาน จะได้ค่าไคสแควร์ในแต่ละกลุ่มเท่ากับ ๔.๗๓ , ๔.๑๒ , ๑๐.๖๖ ๑.๒ และ ๓.๗๒ ตามลำดับ เมื่อนำค่าไคสแควร์ที่คำนวณได้ไปเปรียบ เทียบกับค่าไคสแควร์ในตารางสถิติ โดยมีขั้นแห่งความอิสระ (degree of freedom) เท่ากับ ๖ (df = ๖) ที่ระดับนัยสำคัญ .๐๕ ปรากฏว่าค่าไคสแควร์ที่ได้จากการคำนวณน้อยกว่าค่าในตารางทั้ง ๕ กลุ่ม แสดงว่า ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอาชีพของผู้รับข่าวสารกับตัวแปรความมุ่งหวังต่ออาชีพของบุตรหลานไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

แม้ว่าเมื่อนำมาวิเคราะห์ด้วยการรวมกลุ่มตัวอย่างเข้าด้วยกันทั้งหมด พบว่า ผลที่ได้เช่นเดียวกับการแยกกลุ่มศึกษา คือ ผู้รับข่าวสารที่มีอาชีพต่างกัน จะมีความมุ่งหวังด้านอาชีพของบุตรหลานไม่แตกต่างกัน ดังตารางที่ ๒๓

ตารางที่ ๒๓ จำนวนผู้รับข่าวสารที่มีความมุ่งหวังทางด้านอาชีพของบุตรหลาน จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	ความมุ่งหวัง		
	สูง %	ปานกลาง %	ต่ำ %
ไม่ได้ทำงาน	๕.๐ (๗)	๒.๑ (๓)	๐.๐ (๐)
เกษตรกรและรับจ้าง	๔๕.๗ (๖๔)	๑๖.๔ (๒๓)	๑๒.๙ (๑๘)
ค้าขาย	๙.๓ (๑๓)	๔.๓ (๖)	๐.๐ (๐)
รับราชการ	๓.๖ (๕)	๐.๗ (๑)	๐.๐ (๐)
รวม	๖๓.๖ (N = 89)	๒๓.๖ (N = 33)	๑๒.๙ (N = 18)

X^2 = ๗.๕๕ df = ๖ ที่ระดับนัยสำคัญ .๐๕

ความมุ่งหวังของผู้รับข่าวสารที่มีต่อมาตรฐานความเป็นอยู่ของบุตรหลาน

ในการศึกษาถึงความมุ่งหวังของผู้รับข่าวสารที่มีต่อมาตรฐานความเป็นอยู่ของบุตรหลานนั้น คำว่า "ความมุ่งหวังด้านมาตรฐานความเป็นอยู่" จะเป็นความมุ่งหวังเกี่ยวกับความต้องการที่จะให้บุตรหลานของตนมีการกินดี อยู่ดี มีสุข คือ มุ่งหวังให้บุตรหลานได้กินอาหารครบถ้วนถูกสุขลักษณะและพอเพียงกับความต้องการของร่างกาย มีที่อยู่อาศัยที่มั่นคงถาวร มีสุขภาพดี ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บสามารถมีชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้เป็นอย่างดี ในการที่จะพิจารณาถึงความมุ่งหวังเหล่านี้ จึงจำเป็นต้องมีเกณฑ์สำหรับเป็นเครื่องกำหนดมาตรฐานความเป็นอยู่ดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้ใช้ "ความจำเป็นพื้นฐานในระดับหมู่บ้าน หรือ จปฐ" ในข้อที่เกี่ยวข้องเป็นเกณฑ์การพิจารณาถึงมาตรฐานความเป็นอยู่ที่ผู้รับข่าวสารปรารถนาให้เกิดขึ้นกับบุตรหลาน ดังได้กล่าวไว้แล้วในบทที่ ๓

สำหรับตัวแปรที่ใช้วัดมี ๒ ตัวแปรคือ ตัวแปรรายได้ และตัวแปรความมุ่งหวังด้านมาตรฐานความเป็นอยู่ ซึ่งได้แบ่งเป็น ๓ ระดับ คือ ระดับสูง ปานกลาง และต่ำ เพื่อทดสอบว่าความมุ่งหวังของผู้รับข่าวสารที่มีต่อมาตรฐานความเป็นอยู่ของบุตรหลาน ขึ้นอยู่กับรายได้หรือไม่

ผลจากการวิเคราะห์ความมุ่งหวังของผู้รับข่าวสารที่มีต่อมาตรฐานความเป็นอยู่ของบุตรหลานในจำนวน ๕ กลุ่ม โดยแยกวิเคราะห์รายกลุ่ม พบว่า ผู้รับข่าวสารที่มีรายได้ต่างกันจะมีความมุ่งหวังด้านมาตรฐานความเป็นอยู่ของบุตรหลานไม่แตกต่างกัน ดังตารางที่ ๒๔-๒๘

ตารางที่ ๒๔ จำนวนผู้รับข่าวสารที่มีความมุ่งหวังทางด้านมาตรฐานความเป็นอยู่ของบุตรหลานจำแนกตามรายได้

กลุ่มที่ ๑

รายได้/เดือน	มาตรฐานความเป็นอยู่		
	สูง %	ปานกลาง %	ต่ำ %
ไม่เกิน ๑,๐๐๐ บาท	๑๐.๗ (๓)	๒๑.๔ (๖)	๗.๑ (๒)
๑,๐๐๑ - ๒,๐๐๐ บาท	๑๐.๗ (๓)	๗.๑ (๒)	๐.๐ (๐)
๒,๐๐๑ - ๓,๐๐๐ บาท	๑๐.๗ (๓)	๗.๑ (๒)	๓.๖ (๑)
๓,๐๐๑ - ๔,๐๐๐ บาท	๑๔.๓ (๔)	๐.๐ (๐)	๐.๐ (๐)
๔,๐๐๑ - ๕,๐๐๐ บาท	๗.๒ (๒)	๐.๐ (๐)	๐.๐ (๐)
เกินกว่า ๕,๐๐๐ บาทขึ้นไป	๐.๐ (๐)	๐.๐ (๐)	๐.๐ (๐)
รวม	๕๓.๖ (N = 15)	๓๕.๗ (N = 10)	๑๐.๗ (N = 3)

X^2 = ๔.๑ df = ๑๐ ที่ระดับนัยสำคัญ .๐๕

ตารางที่ ๒๕ จำนวนผู้รับข่าวสารที่มีความมุ่งหวังทางด้านมาตรฐานความเป็นอยู่ของบุตรหลาน จำแนกตามรายได้

กลุ่มที่ ๒

รายได้/เดือน	มาตรฐานความเป็นอยู่		
	สูง %	ปานกลาง %	ต่ำ %
ไม่เกิน ๑,๐๐๐ บาท	๐.๐ (๐)	๓.๔ (๑)	๐.๐ (๐)
๑,๐๐๑ - ๒,๐๐๐ บาท	๓.๔ (๑)	๓.๔ (๑)	๐.๐ (๐)
๒,๐๐๑ - ๓,๐๐๐ บาท	๓๐.๘ (๘)	๒๖.๔ (๗)	๐.๐ (๐)
๓,๐๐๑ - ๔,๐๐๐ บาท	๓.๔ (๑)	๐.๐ (๔)	๐.๐ (๐)
๔,๐๐๑ - ๕,๐๐๐ บาท	๓.๔ (๑)	๐.๐ (๐)	๐.๐ (๐)
เกินกว่า ๕,๐๐๐ บาทขึ้นไป	๓.๗ (๒)	๐.๐ (๐)	๐.๐ (๐)
รวม	๕๐.๐ (N = 13)	๕๐.๐ (N = 13)	๐.๐ (N = 0)

X^2 = ๕.๔ df = ๑๐ ที่ระดับนัยสำคัญ .๐๕

ตารางที่ ๒๖ จำนวนผู้รับข่าวสารที่มีความมุ่งหวังทางด้านมาตรฐานความเป็นอยู่ของบุตรหลาน จำแนกตามรายได้

กลุ่มที่ ๓

รายได้/เดือน	มาตรฐานความเป็นอยู่		
	สูง % %	ปานกลาง %	ต่ำ %
ไม่เกิน ๑,๐๐๐ บาท	๐.๐ (๐)	๐.๐ (๐)	๐.๐ (๐)
๑,๐๐๑ - ๒,๐๐๐ บาท	๑๓.๘ (๔)	๑๐.๓ (๓)	๐.๐ (๐)
๒,๐๐๑ - ๓,๐๐๐ บาท	๓๔.๕ (๑๐)	๒๔.๑ (๗)	๐.๐ (๐)
๓,๐๐๑ - ๔,๐๐๐ บาท	๑๐.๔ (๓)	๐.๐ (๐)	๐.๐ (๐)
๔,๐๐๑ - ๕,๐๐๐ บาท	๑๖.๙ (๒)	๐.๐ (๐)	๐.๐ (๐)
เกินกว่า ๕,๐๐๐ บาทขึ้นไป	๐.๐ (๐)	๐.๐ (๐)	๐.๐ (๐)
รวม	๖๕.๕ (N = 19)	๓๔.๕ (N = 10)	๐.๐ (N = 0)

X^2 = ๓.๑ df = ๑๐ ที่ระดับนับสำคัญ .๐๕

ตารางที่ ๒๗ จำนวนผู้รับข่าวสารที่มีความมุ่งหวังทางด้านมาตรฐานความเป็นอยู่ของบุตรหลาน จำแนกตามรายได้

กลุ่มที่ ๔

รายได้/เดือน	มาตรฐานความเป็นอยู่		
	สูง %	ปานกลาง %	ต่ำ %
ไม่เกิน ๑,๐๐๐ บาท	๓.๓ (๑)	๖.๗ (๒)	๐.๐ (๐)
๑,๐๐๑ - ๒,๐๐๐ บาท	๒๓.๓ (๗)	๑๖.๗ (๕)	๐.๐ (๐)
๒,๐๐๑ - ๓,๐๐๐ บาท	๒๐.๐ (๖)	๓.๓ (๓)	๐.๐ (๐)
๓,๐๐๑ - ๔,๐๐๐ บาท	๑๓.๓ (๔)	๐.๐ (๐)	๐.๐ (๐)
๔,๐๐๑ - ๕,๐๐๐ บาท	๖.๘ (๒)	๐.๐ (๐)	๐.๐ (๐)
เกินกว่า ๕,๐๐๐ บาทขึ้นไป	๐.๐ (๐)	๐.๐ (๐)	๐.๐ (๐)
รวม	๖๖.๘ (N = 20)	๓๓.๓ (N = 10)	๐.๐ (N = 0)

X^2 = ๔.๙ df = ๑๐ ที่ระดับนัยสำคัญ .๐๕

ตารางที่ ๒๘ จำนวนผู้รับข่าวสารที่มีความมุ่งหวังทางด้านมาตรฐานความเป็นอยู่ของบุตรหลาน จำแนกตามรายได้

กลุ่มที่ ๕

ณษญ"โ๒ณโอฯ	ฆษ๖ณฐานความเป็นอยู่		
	สูง %	ปานกลาง %	ต่ำ %
ไม่เกิน ๑,๐๐๐ บาท	๗.๔ (๒)	๐.๐ (๐)	๐.๐ (๐)
๑,๐๐๑ - ๒,๐๐๐ บาท	๗.๔ (๒)	๐.๐ (๐)	๐.๐ (๐)
๒,๐๐๑ - ๓,๐๐๐ บาท	๒๕.๙ (๗)	๓๐๓ (๙)	๓.๗ (๑)
๓,๐๐๑ - ๔,๐๐๐ บาท	๑๑.๑ (๓)	๓.๗ (๑)	๐.๐ (๐)
๔,๐๐๑ - ๕,๐๐๐ บาท	๓.๗ (๑)	๐.๐ (๐)	๐.๐ (๐)
เกินกว่า ๕,๐๐๐ บาทขึ้นไป	๓.๗ (๑)	๐.๐ (๐)	๐.๐ (๐)
รวม	๕๙.๓ (N = 16)	๓๗.๐ (N = 10)	๓.๗ (N = 1)

X^2 = ๖.๙ df = ๑๐ ที่ระดับนัยสำคัญ .๐๕

จากตารางที่ ๒๔-๒๘ เป็นการแสดงจำนวนผู้รับข่าวสารโดยแยกตามรายได้ และเมื่อนำมาเปรียบเทียบหาความสัมพันธ์กับความมุ่งหวังด้านมาตรฐานความเป็นอยู่ของบุตรหลาน โดยการหาค่าไคสแควร์ ในแต่ละกลุ่มจะได้เท่ากับ ๔.๑ , ๕.๔, ๓.๑, ๔.๔ และ ๖.๔ ตามลำดับ เมื่อนำค่าไคสแควร์ ที่คำนวณได้ไปเปรียบเทียบกับค่าไคสแควร์ในตารางสถิติ โดยมีขั้นแห่งความอิสระ เท่ากับ ๑๐ ระดับนัยสำคัญ .๐๕ ปรากฏว่า ค่าไคสแควร์ที่ได้จากการคำนวณน้อยกว่าค่าในตารางทั้ง ๕ กลุ่ม แสดงว่า ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรรายได้ของผู้รับข่าวสารกับตัวแปรความมุ่งหวังด้านมาตรฐานความเป็นอยู่ของบุตรหลาน ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่วางไว้

แต่เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการรวมกลุ่มตัวอย่างเข้าด้วยกันทั้งหมด พบว่าผู้รับข่าวสารที่มีรายได้ต่างกันจะมีความมุ่งหวังด้านมาตรฐานความเป็นอยู่ของบุตรหลานแตกต่างกัน ดังตารางที่ ๒๙

ตารางที่ ๒๙ จำนวนผู้รับข่าวสารที่มีความมุ่งหวังทางด้านมาตรฐานความเป็นอยู่ของบุตรหลาน จำแนกตามรายได้

รวมกลุ่ม

รายได้/เดือน	มาตรฐานความเป็นอยู่		
	สูง %	ปานกลาง %	ต่ำ %
ไม่เกิน ๑,๐๐๐ บาท	๔.๓ (๖)	๖.๔ (๙)	๑๐.๔ (๒)
๑,๐๐๑ - ๒,๐๐๐ บาท	๑๒.๑ (๑๗)	๗.๘ (๑๑)	๐.๐ (๐)
๒,๐๐๑ - ๓,๐๐๐ บาท	๒๔.๓ (๓๔)	๒๐.๐ (๒๘)	๑.๔ (๒)
๓,๐๐๑ - ๔,๐๐๐ บาท	(๑๐.๗) (๑๕)	๓.๖ (๕)	๐.๐ (๐)
๔,๐๐๑ - ๕,๐๐๐ บาท	๕.๗ (๘)	๐.๐ (๐)	๐.๐ (๐)
เกินกว่า ๕,๐๐๐ บาทขึ้นไป	๒.๔ (๓)	๐.๐ (๐)	๐.๐ (๐)
รวม	๕๙.๓ (N = 83)	๓๗.๙ (N = 53)	๒.๙ (N = 4)

X^2 = ๑๙ df = ๑๐ *ระดับนัยสำคัญ .๐๕

จากตารางที่ ๒๙ เป็นการแสดงจำนวนผู้รับข่าวสารทั้งหมด โดยแยกตามรายได้ เมื่อนำมาเปรียบเทียบหาความสัมพันธ์กับความมุ่งหวังด้านมาตรฐานความเป็นอยู่ของบุตรหลาน จะได้ค่าไคสแควร์ เท่ากับ ๑๙.๐ เมื่อนำค่าไคสแควร์ที่คำนวณได้ไปเปรียบเทียบกับค่าไคสแควร์ในตารางสถิติ โดยมีขั้นแห่งความอิสระเท่ากับ ๑๐ ระดับนัยสำคัญ .๐๕ ปรากฏว่าค่าไคสแควร์ที่ได้จากการคำนวณมากกว่าค่าในตาราง แสดงว่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรรายได้ของผู้รับข่าวสารกับตัวแปรความมุ่งหวังด้านมาตรฐานความเป็นอยู่ของบุตรหลานมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

จากผลการวิเคราะห์ความมุ่งหวังของผู้รับข่าวสารที่มีต่อการศึกษา อาชีพ และมาตรฐานความเป็นอยู่ของบุตรหลานในแต่ละกลุ่ม พบว่า

๑. ผู้รับข่าวสารที่มีระดับการศึกษาต่างกัน จะมีความมุ่งหวังเกี่ยวกับการศึกษาของบุตรหลานของตนไม่แตกต่างกัน

๒. ผู้รับข่าวสารที่มีอาชีพต่างกัน จะมีความมุ่งหวังเกี่ยวกับอาชีพของบุตรหลานของตนไม่แตกต่างกัน

๓. ผู้รับข่าวสารที่มีรายได้ต่างกัน จะมีความมุ่งหวังเกี่ยวกับมาตรฐานความเป็นอยู่ของบุตรหลานของตนไม่แตกต่างกัน

แต่เมื่อรวมกลุ่มตัวอย่างเข้าด้วยกัน พบว่า

๑. ระดับการศึกษาของผู้รับข่าวสาร จะมีความสัมพันธ์กับความมุ่งหวังเกี่ยวกับการศึกษาของบุตรหลาน โดยที่ผู้รับข่าวสารที่มีระดับการศึกษาต่างกันจะมีความมุ่งหวังเกี่ยวกับการศึกษาของบุตรหลานแตกต่างกัน

๒. รายได้ของผู้รับข่าวสาร จะมีความสัมพันธ์เกี่ยวกับความมุ่งหวังเกี่ยวกับมาตรฐานความเป็นอยู่ของบุตรหลาน กล่าวคือ ผู้รับข่าวสารที่มีรายได้ต่างกัน จะมีความมุ่งหวังเกี่ยวกับมาตรฐานความเป็นอยู่ของบุตรหลานแตกต่างกัน

จากข้อสรุปดังกล่าว จึงอภิปรายได้ว่าจากการที่ได้นำความสัมพันธ์ทางการสื่อสารระหว่างบุคคลในเครือข่ายเพื่อการแพร่กระจายข่าวสารเข้ามาเป็นตัวแปรในการศึกษาครั้งนี้

ทำให้ความมุ่งหวังของประชาชนในชนบทเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของบุตรหลานในด้านการศึกษา อาชีพ และมาตรฐานความเป็นอยู่ได้เปลี่ยนแปลงไป กล่าวคือ จากการที่ข่าวสารเรื่องนิสิตทุนจุฬาฯ - ชนบท ได้แพร่กระจายไปโดยมีเครือข่ายทำหน้าที่เป็นสื่อหรือช่องทางในการแพร่กระจายข่าวสาร ทำให้ผู้รับข่าวสารเห็นความสำคัญของการศึกษา เกิดความมุ่งหวังที่จะให้บุตรหลานของตนได้รับการศึกษาสูงขึ้น จึงไม่มีความแตกต่างกันในเรื่องการศึกษา ถึงแม้ว่าผู้รับข่าวสารจะมีสถานภาพทางการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่างกันก็ตาม เมื่อใดที่บุคคลเกิดความมุ่งหวังทางการศึกษาแล้ว ความมุ่งหวังทางด้านอาชีพ มาตรฐานความเป็นอยู่ ย่อมเกิดตามมา ซึ่งความมุ่งหวังเหล่านี้จะเป็นเสมือนแรงกระตุ้นให้บุคคลได้เกิดการปรับตนเพื่อให้ไปสู่จุดมุ่งหมายนั้น